

POSTANOWIENIE

30 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 30 listopada 2023 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa P.U.

przeciwko P. spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej P.U.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 31 maja 2022 r., I ACa 241/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od P.U. na rzecz P. spółki akcyjnej w W. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

(J.T.)

UZASADNIENIE

Powódka P.U. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, uwzględniającego apelację pozwanej P. S.A. w W. w sprawie o zapłatę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego ujętego w pytaniu, „czy w przypadku ziszczenia się przesłanek z art. 805 k.c., przepis ten może stanowić przesłankę samoistną uzasadniającą zwolnienie z odpowiedzialności ubezpieczeniowej”. Przedstawiła przy tym krótki wywód,

z którego wynika, że w przekonaniu skarżącej Sąd Apelacyjny ocenił, iż wspomniany przepis stanowił podstawę oddalenia powództwa, podczas gdy w istocie określa on „jedynie kwestie zawarcia umowy, a nie okoliczności zwolnienia bądź wyłączenia od odpowiedzialności ubezpieczyciela”.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Istotność problemu prawnego wyraża się w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencki (postanowienie SN z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie SN z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie skargi do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego, jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której pytanie zostało zadane, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Przedstawione przez skarżącą pytanie nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego w opisanym wyżej rozumieniu. Wstępnie wypada przypomnieć, że podstawą uwzględnienia apelacji pozwanej ubezpieczycielki była konstatacja o tym, że w sprawie nie zaszły przesłanki warunkujące odpowiedzialność z umowy

ubezpieczenia. Powódka bowiem, mimo że przy zawarciu umowy wskazała, iż posiada jeden oryginalny kluczyk i nie posiada żadnego nieoryginalnego, nie przedstawiła ubezpieczycielce oryginalnego kluczyka do pojazdu, natomiast kluczyk przedstawiony nie mógł być wykorzystywany do uruchamiania skradzionego powódce pojazdu. Tymczasem stosownie do art. 805 § 1 k.c. odpowiedzialność ubezpieczyciela powstaje „w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku”. Brak ziszczenia się takiego zdarzenia (*in casu* kradzieży pojazdu połączonej z przedstawieniem ubezpieczycielowi oryginalnego kluczyka do pojazdu) powoduje, że nie aktualizuje się odpowiedzialność ubezpieczyciela, co uzasadnia oddalenie żądania zapłaty sumy ubezpieczenia. Teza o tym, że Sąd Apelacyjny ocenił, iż powództwo jest niezasadne „w przypadku ziszczenia się przesłanek z art. 805 k.c.” nie pozostaje w związku ze sprawą – Sąd drugiej instancji wyraźnie ocenił bowiem, że przesłanki te się nie ziściły.

Jako drugą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała oczywistą zasadność skargi. Odwołała się przy tym do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i zakwestionowała ocenę dowodów oraz ustalenia faktyczne Sądu drugiej instancji.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (postanowienie SN z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Oczywista wadliwość kwestionowanego orzeczenia musi występować w ramach podstaw skargi (postanowienie SN z 20 grudnia 2001 r., III CKN 557/01).

Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu

skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (postanowienie SN z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Argumentacja nakierowana na wykazanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w związku z nieprawidłową oceną dowodów oraz błędnymi ustaleniami faktycznymi *a limine* nie może doprowadzić do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zarzut taki jest nie tylko niedopuszczalny w postępowaniu ze skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 w zw. z art. 398¹³ § 2 k.p.c.), lecz *in casu* został również nieprawidłowo sformułowany. Przedmiotem kontroli jest bowiem obecnie wyłącznie orzeczenie Sądu drugiej instancji, a wskazany przez powódkę art. 233 § 1 k.p.c. normuje postępowanie przed sądem pierwszej instancji i nie ma samodzielnego zastosowania w postępowaniu apelacyjnym.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach rozstrzygnięto zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

(J.T.)

[ał]